

Landskap: Skåne Upptecknare: Arita Szegő
 Härad: _____ Berättare: August Nilsson
 Socken: Malmo Berättarens yrke: hembiträde
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1878 i Petri förs., Malmo

Arbete eft. konfirmationen. s. 1.

Frisyr. s. 1.

Föreningar. s. 1-2.

"Fulagvöd", - hjälp åt fattiga. s. 2-3.

Uppfostran. s. 3

Ungdomen o. nöjen. s. 3-4, 7-8.

Nödsommar. s. 4.

Helger. s. 5.

Bröllop. s. 5.

Kyrkobesök. s. 5.

Utfärder. s. 5-6.

Ankeleken. s. 6-7.

Husarer o. sjömän. s. 8

Hästspärrvagn. s. 9

Läsning. s. 9.

Förlorning. s. 10.

Hemgift. s. 10.

Möhippa o. vensexa. s. 10-11
 m. m.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16683:1,

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"När man konfirmerats, fick man fröjda sig själv, och då fick man anta att man var vuxen. En hemmug flicka gick hemma till konfirmationen, och därefter fick hon börja ett arbete, som fräldrarna sågt upp åt henne."

Frisyr. "Man fick snedben i och med man konfirmerats. Förut hade man en fläta; håret fick man ha tätt på baksidan, och när man skulle vara fin."

Föreningarna. När fru Nilsson var 8 år gammal bildades den första fackföreningen i Malung. Hon var med på det första mötet. När fru Nilsson var omkring 14 år gammal började syklklubben bildas. Fru Nilsson var medlem i en godtemplarförening, "Sankt Anna", från 5 års ålder. Både fräldrarna var godtemplare.

2.
ACC. N:R M. 16683:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Föreningens lokal lig på Kvamgatan.
Det var mest ungdommar och barn, som
var medlemmar i föreningen, ej många
manliga "från flaskan" var ju allas fört
på den tiden. "En godtemplarsdans
var ett nöje, som alla hertögar fick
gå på." Våra lördags- och söndagskvällar
kunde man dansa på, ibland även på
vardagskvällarna. Man drack kaffe
och åt kakor: "1 vetebulle, 1 pepparkaka,
1 skopa och kaffe kostade 25 öre."
"Godtemplarna hade många klubbor
över hela staden. Man kunde dansa och
njuta." Danser: vals, polka, kadilj
väldigt mycket. Instrument: fiol
harmonika.

På julafton var fru Nilsson med om
"julafröd". För den fick man betala

ACC. N:R M. 16683:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

75 öre. Det var Halmö stad, som ordnade den s.k. "julegöden" för att hjälpa de fattiga. Godtemplarskolan i Halmö lyddes för ändamålet.

"Det var inte så strängt hemma för då var inte så mycket oeddelighet som nu. Hemma skulle man vara kl. 11. Annars var det tämligen fritt." I fru Nilssons främlingshem fanns ej bestraffningar, "men där var främlingar, som var röskasta." Berättaren minns sig en kamrat, som fick stryk, för att han inte ville gå och tiggas. Man klagade ej på ungdomen. "Jag tror, att ungdomen är ungdom i alla tider."

"Det var små barn då och man kunde i allmänhet inte ta hem kamrater." Många ungdomar lydde då

"Björnen", en lokal vid dilla torq. "Var
och er fick betala 25 öre för att klara
hvar." "I stora hem fick barnen
bjuda hem kamrater till t.ex. julfest.
Fru Nilsson fick ha det "fri för både
ett stort lund."

"Föräldrarna ville inte ha sällskap
med gyltarna vid festerna; undantag:
familjefester. Fru Nilssons föräldrar lämnade
sina barn att dansa.

Pojkar och flickor samledes och
man dansade på landvägen vid Vän-
hem. Midsommaraften: "Då fanns det
midsommarstäng i varje gård. Vi gick
från gård till gård från kvällen till
morgnen och dansade." — Dansade
gjorde man även: "Möllevången", som var
den första pricken, nuvarande Folkeets park.

ACC. N:R M. 16683:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"Varje familj firade helgerna för sig själv."

Även i en fattig familj skulle man ha det "mår förbättra skulle gifta sig." Släktingar inbjöds. För Nilsson hade en kamrat, som ^{inte} hade plats hemma, kom kunde en frivilligstol i Kåtor, där hon gifte sig. Man dansade.

"Man var mycket mer kyrkesbeteaktad än nu". Från församlingen gick för Nilsson i Pauli kyrka. Hon gick med frälsarna. "Det var roligt att gå i kyrkan; för det fanns fick jag ha min bästa läroning, och för det andra fick jag sjunga i kyrkan."

Utfärder: Husmoderna ordnade biljetter till små tjuvstegfliden till ställems resor till andra städer. Särskilt ville

man från till Ystad "från där var unti-
tän, som kunde dansa," ibland från man
till Ängelholm. "Husmodinnorna mycket
fröhjerte. Hver familje drog sig då
sitt då ihop och åkte till de tidigare
nämnda städerna. Godtemplarstämningar
anordnade utfärder till Ystad. "Det
var sommarutflykter med tåg."

Varaaskvällen! "Man hade beställning
på vika de spetsar," och fru Nilsson
gick hjälpa till med det arbetet. "Man
vände frångå till examen." "Om man
gick på ut en kväll, skulle man vara
hemme kl. 9, aldrig längre ut än till
kl. 10. Ibland lekte man ärkeleken,
är den enda lek, fru Nilsson kommer
ibland. "Man stod i par, en var udda och
de andra skulle änka, och alla sprang

ACC. N:R M. 16683:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ode då skulle den udda frötten få
dra på någon, det var en skam att låta
fal lig."

Offerliga möjen. Ture Nilsson gick ibland
på stadstegen, "det var mer barn-
pjäter, dill-klas och strö klas och såna
ting, mer rörlighetspublar."

Talke spillare, talkekontinuer kom till
Malmö. "De stannade till vid Strö-
get; dessförinnan hade de annonserat
med stora plakater, när de skulle kom-
ma." Ingen entréavgift. "Frivillig led-
ekt var det."

"Cirkus kom alltid juldag och stann-
ade i tre dagar. Det var de gam-
la cirkusarna, 'Madigan' och såna.
'Madigan' drog mest folk. Efter tredje
dag jul kom olika cirkusar och avslutade."

ACC. N:R M. 16683:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Orsaken. "Mådigen hade två förtä-
dotters: Elvira och Ebba. De red
på hästar. Det var Elvira som rydde
med greve Sparre." Inträdet till
cirkulen kostade 25 öre.

Lyulack, en rolighetsminister,
"var känd i hela Malmö. Kallades
professorn. Han drack mycket."

"Husarna i Malmö fick
bjudas en glider på dans kl. 6-10 på lö-
dagsevening. Varken herrar eller sjö-
män var det fient att gå ut med, men
för en sjöman ett år en militär." Per
Nilsson hade inte fått gå ut med en
sjöman.

"Blev man utbjuden, så blev man
bjuden, aldrig tal om något annat.
Herrarna var alltid artiga."

ACC. N:R M. 16683:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Förtäffningsmedel. Hästspärvagn kunde man åka från Östervärn till Födervärn, över Gynstaf och Sjöls torp. Det kostade 10 öre! Fur Nilsson köpte en cykel på 'Blå bandet' på Föders Förtäffsgatan, kostade 75 öre.

Läsning. "Jag var tokig med att läsa." Lånade böcker av en gammal "Kart-dita" som lånade ut böcker! Kostade 25 öre för lånet. Inga bibliotek fanns.

Stille visa upp böckerna hemma för fräken, "så att de var lämpliga".

Läste i skolan: Robinson Crusoe, Hjort-dödsen, Tigerjägaren. Senare lärde fur Nilsson "storfärdberättelser. Kärlekens idyller tyckte jag var pjäsa." Även reskeildningar lästes.

Parbildning. Man gifte sig i regel inom

ACC. N:R M. 16683:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

sitt eget samhällsklass. "En tjänst-
slicka var bättre hällen än en fabriks-
arbetaren. En tjänsteflicka kunde välja."

Förlovning. "Var blir du köpte sin ring".
Man bytte ring för sig själva. Men
arabard, under förlovningstiden: en hal-
kedja. Var förlovd i ett år. Men Nilsson
och hennes man hade känt varandra
"sedan deolan". "Föräldra hade sig
i valet så som nu. Man fick inget
någon kill sin dotter." Det var vanligt

att man var "tvungen" att gifta sig.
Men Nilsson tyckte hela sin utstyrelse
för hand. Fick 50 kr. i hemgift av
sin far. "Min man fick hela kassett
han var enda barnet." Det var inte alla
som fick hemgift. Inga möhippor fri-
kom. "Hade förmittla frut." Men Nilsson

ACC. N:R M. 16683: //.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

minns att hennes bror kom från en
sven sexa "belädd som en kärning."

"Brusiv", då som nu. Högsmål
förelkom ej i fru Nilssons ställe. "Ibland
kom grofken från andra orter och
ställdes till bråk."